

Kaia Sarnet
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

Teie: 11.10.2023 nr 14-1/1044

Meie: 15.11.2023 nr 13-4/18-2

**Siseministeeriumi täiendusettepanekud
"Üleriigilise planeeringu „Eesti 2050“
lähteseisukohtade ja mõjude hindamise
programmi**

Austatud asekanstler

Täname üleriigilise planeeringu „Eesti 2050“ lähteseisukohtade ja mõjude hindamise aktiivse kaasamise eest ning võimaluse eest esitada eelnõusse täiendavaid ettepanekuid. Analüüsisime Siseministeeriumi valitsemisalaga eelnõu tervikteksti ja sellest lähtuvalt on meil veel mõned täiendavad ettepanekud:

1. Palume lisada üleriigilise planeeringu põhimõtete jälgimise peatükki 2.5 „Julgeoleku kindlustamine ja turvalisuse tagamine“ viimaseks lõiguks järgmine tekst: „*Sarnaselt teistele riigi strateegilistele arengu- ja tegevuskavadele tuleb üleriigilise planeeringu koostamisel läbivalt arvesse võtta julgeoleku raamdokumendis „Eesti julgeolekupoliitika alustes“ kirjeldatud riigi julgeoleku tagamiseks vajalikke eesmärke ja tegevuspõhimõtteid*“.
2. Teemaringis 3.2.2.1. „Julgeolek“ palume täiendada esimest ja teist lõiku järgnevalt (täiendatud tekst on *kaldkirjas*):
 - 2.1. Julgeolek üleriigilise planeeringu kontekstis keskendub Eesti suveräänsuse ja territooriumi terviklikkuse tagamisele (sõjaline kaitse), *majandus- ja energiajulgeoleku tagamisele* ning Eestile oluliste väärtuste kaitsele ja selle tagamiseks vajalikule ruumivajadusele. Julgeolekut tuleb käsitleda sarnaselt keskkonnakaitses levinud ettevaatusprintsipiga, julgeoleku vaatest tuleb enne temaatiliste suuniste andmist läbi mõelda kõik planeeringus käsitletavad teemavaldkonnad. *Sarnaselt teistele riigi strateegilistele arengu- ja tegevuskavadele tuleb üleriigilise planeeringu koostamisel läbivalt arvesse võtta julgeoleku raamdokumendis „Eesti julgeolekupoliitika alustes“ kirjeldatud riigi julgeoleku tagamiseks vajalikke eesmärke ja tegevuspõhimõtteid*.
 - 2.2. Eesti sõjalise kaitse eesmärk on ennetada sõjalisi ohte ja vajaduse korral neid tõkestada või tõrjuda. Selleks on Eesti võtnud kaitse- ja heidutushoiaku, mis peab olema usutav ja tuginema iseseisvalt väljaarendatavatele sõjalistele võimetele ja NATO kollektiivkaitsele, mida toetavad töövõimelised eelhoiatussüsteemid. *Majandus- ja energiajulgeolekus on Eesti eesmärk ennetada ja välistada sõltuvust autoritaarsetest riikidest ning nende kontrolli all olevatest ebausaldusväärsetest ettevõtetest, sealjuures tõhustades järelevalvet*.
3. Samas peatükis (3.2.2.1. „Julgeolek“) on toodud üleriigilises planeeringus käsitlemist vajavad ülesanded. Lisaks sõjalise väljaõppe tagamiseks toodud harjutusväljade kavandamisele palume Päästeameti demineerimistöö teenuste tagamiseks lisada ka regionaalsete kinniste lõhkamiskohtade väljaehitamise. Kinnise lõhkamiskoha väljaehitamine muudab piirkonna

- elanikele olukorra turvalisemaks ja uute ehitiste juures arvestatakse müra ja vibratsiooni-
mõjude kaasaegsete maandamisvõimalustega.
4. Teemaringis 3.2.2.2. „Turvalisus“ palume täiendada üleriigilise planeeringus käsitletavat
ülesannet nr 3 järgmiselt (täiendatud tekst on *kaldkirjas*): „Kriisivalmiduse ruumiliste
vajaduste määramine (sh avalikud varjumiskohad, *sireenide võrgustik, avalikud ekraanid
mida saab kasutada ohuteavituseks, taristu ilmastikukindlus*)“.
 5. Teemaringis 3.2.3.1 „Asustusstruktuur“ ei ole väljakutsena käsitletud tasakaalustatud
arengut, mis on Euroopa riikide planeeringutes üks kandvatest teemadest (lk 20) ning
planeeritud ülesannete hulgas ei ole tasakaalustatuse püüdlus sõnastatud ühegi ülesande
raames. Vastupidi, kavas on eristada asustuste ja elukeskkonna kvaliteedi, funktsionaalsuse
ja arendamise mõisted ja põhimõtted sõltuvalt asustuse hierarhiast, tüüpidest. Leiame, et
tasakaalustatuse püüdlus peaks olema ka Eesti ruumiplaneeringu oluliseks ülesandeks, kus
eesmärgiks on saavutada kõikjal kõrgekvaliteetne elukeskkond, mitte hierarhiliselt vm
eristuse alusel määratleda kvaliteetsuse olemus sobivaks olukorrale.
 6. Teemaringis 3.2.3.2. „Linnaline ruum“ palume planeeringus käsitlemist vajava teemana
käsitleda ka *turvalist ruumiloomet*. Need põhimõtted on leitavad nii Turvalise ruumi
loomise kontseptsioonist¹ kui ka CPTED käsiraamatust². Selgitame, et keskkond on üks
teguritest, mis võib soodustada ohtude ja süütegude realiseerumist. Pöörates juba varases
faasis tähelepanu keskkonnale ning hinnates sealseid turvalisuse aspekte, on võimalik
vähendada ka keskkonnas ilmnevaid süütegusid.
 7. Teemaringis 3.2.4. „Tehniline taristu“ ja selle alapunktides ei ole käsitletud suurõnnetuse
ohuga ja ohtlike ettevõtetega, sh tööstusladega (ja ka ohtlike jäätmete ümbertöötlemisega)
seotud temaatikat. Selliste objektide ja nende lähedusse planeerimise/projekteerimise puhul
on oluline, et kõik riskid ja ohud oleksid hinnatud (ehk teostatud on riskide analüüs) ning
tagatud peavad olema ohutud kaugused. Sama oluline on arvestada tööstusettevõtete jms
koosmõjuga (doominoefekt) ning kas ja kui palju objekte võib ühte piirkonda rajada, et see
ei tekitaks täiendavat ohtu teineteisele, sh ümbruskonnale ja ka elanikkonnale. Ka ÜRO
Euroopa Majanduskomisjon on Saksamaal 27.07.2021 toimunud õnnetusest tingituna
edastanud riikidele pöördumise³, et ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni tööõnnetuste
piiriüleste mõjude konventsiooni ja ELi Seveso-III direktiivi (direktiiv 2012/18/EL)
rakendamine on otsustava tähtsusega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tarmo Miilits
kantsler

Allan Pilviste 6125188
allan.pilviste@siseministeerium.ee

¹ <https://www.politsei.ee/files/Ennetus/turvaline%20ruumiloomet/policyguidance-digital-cci-pip-mm-20210325.pdf?4ec7857175>

² https://www.kriminaalpoliitika.ee/sites/krimipoliitika/files/elfinder/dokumendid/cpted_ee_1_0.pdf

³ ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni pöördumine: <https://unece.org/media/press/358881>.